

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

ВЄТОХ О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Глобальні зміни в економіці, пов'язані з експоненційним накопиченням даних та розвитком ІТ-індустрії, істотно впливають і на сферу системи освіти. Пошуки нової якісної моделі вищої освіти визначено необхідністю формування та зміцнення конкурентних переваг вищих навчальних закладів. Для цього, з одного боку, необхідно розуміння та усвідомлення основних тенденцій трансформаційних змін на етапі цифровізації освіти, з іншого боку, для стійких перетворень наявність стратегії управління цифровою трансформацією навчального закладу на основі кількісних та якісних показників буде суттєвою підтримкою.

Теорія коннективізму істотно вплинула на формування уявлень про імідж майбутньої вищої освіти. Якщо Е.Л. Торндайк у своїй теорії говорив про мережеву структуру інтелекту, то Джордж Сіменс (автор теорії коннективізму) вже говорить про мережу як про зовнішню структуру, здатну зберігати і передавати людині «знання». Відкидаючи всі існуючі теорії навчання, він стверджує, що навчання більше не є «внутрішньою, індивідуалістичною діяльністю», а навчальний процес здійснюється за межами. [1]

Цю теорію практично реалізував В. Дрекслер, де розглядав навчання як спосіб створення навчального середовища в мережі. Важливими елементами є не інструменти, які дозволяють створити цю мережу, а люди та зв'язки між ними. Основними характеристиками цієї моделі навчання є:

- підвищення рівня самоконтролю;
- встановлення нових зв'язків між студентами та людьми, які цікавляться даною темою (створення навчального середовища);
- пошук сайтів відповідної тематики;
- відстеження змін у відповідній тематиці за допомогою підписки на RSS-канали;
- використання спеціалізованих каталогів та бібліотечної бази даних університету для пошуку академічних та рецензованих статей;
- Спільний доступ до закладок для вартих уваги ресурсів
- аналіз блогосфери для пошуку особистих думок та ідей на задану тему;
- відпрацювання набутих знань на дискусійних майданчиках;
- пошук експертів та спілкування з ними.

Цей підхід передбачає зміщення акцентів у діяльності викладача від змістовної частини до організаційної. Необхідно навчати як оцінювати та

перевіряти достовірність даних, створювати навчальну мережу, здійснювати поважну взаємодію у процесі мережевої комунікації, систематизувати великий обсяг інформації.

Описана теорія і модель навчання реалізована в технологіях змішаного навчання і в концепції перевернутого класу. Оцінити ступінь успішності цих технологій складно через відсутність достовірних даних про якість навчання учнів при їх використанні [2, 3]. Нові моделі навчання описуються лише в позитивному ключі, хоча певні висновки можна зробити з коментарів на дискусійних платформах.

Для здійснення ефективних перетворень необхідна розробка стратегії розвитку університету в галузі цифрової трансформації з урахуванням змінних умов та тенденцій, що формуються. Саме стратегія розвитку може розглядатися як дорожня картка для сталого управління освітою [4]. І успішність цифрової трансформації забезпечується лише з інтеграцією еволюційного (поступального) навчання.

У сучасних умовах актуальним є не використання партнерської інфраструктури, а реалізація мережевих програм, які в сукупності дають можливість підвищити ефективність університетської освіти. У цьому випадку мова може йти не про збільшення конкурентних переваг, а про раціональний перерозподіл і розподіл ресурсів.

Таким чином, цифровізація системи вищої освіти породжує нові моделі організаційної діяльності, які вимагають розробки методичного та методологічного обґрунтування та опису, а також нових форм управління в умовах цифрової трансформації.

Література:

1. Siemens, George (2005). *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age* // *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*. 2: 1–9.
2. Røe Y., Wojniusz S., Bjerke A. (2022). *The Digital Transformation of Higher Education Teaching: Four Pedagogical Prescriptions to Move Active Learning Pedagogy Forward*. *Front. Educ.*, 14 January 2022. – URL: <https://doi.org/10.3389/educ.2021.784701>
3. Watermeyer, R., Crick, T., Knight, C., and Goodall, J. (2020). *COVID-19 and Digital Disruption in UK Universities: Afflictions and Affordances of Emergency Online Migration*. *High Educ. (Dordr)*, 1–19.
4. Hashim, M.A.M., Tlemsani, I. & Matthews, R. *Correction: Higher education strategy in digital transformation*. *Education and Information Technologies* (2022).